

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU

ODSJEK ZA GLAZBENU UMJETNOST

STUDIJ GLAZBENE PEDAGOGIJE

Glazba različitih kultura u osnovnoškolskoj nastavi glazbe

DIPLOMSKI RAD

Predmet: Glazbe svijeta

Mentor: doc.art. Vuk Ognjenović

Sumentor: dr.sc. Amir Begić, asistent

Student: Robert Tešanović

Osijek
srpanj, 2017.

Teorijski dio

- Kultura
- Identitet
- Esencijalističke i neesencijalističke osobine identiteta
- Glazbeni identitet=kulturni identitet
- Definicija kulture kroz povijest
- Edward Tylor

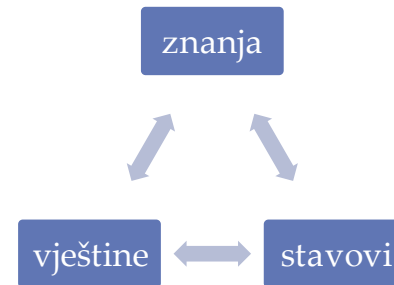

Interkulturalizam

- Što je interkulturalizam?
- Relativističko polazište
- Etnocentrizam
- Otežano razlikovanje kultura
- Transformacija kulturne tradicije
- Interkulturalizam u nastavi glazbe

Interkulturalna kompetencija

- Kompetencija
- Bennett: *Mindset, Skillset*
- Elementi interkulturalne kompetencije

- *Ciljevi i zadaće odgoja i obrazovanja u osnovnoj školi: „Promjene školskoga poučavanja i učenja posebice su usmjerene na uravnoteženo i povezano obrazovno i odgojno djelovanje. U tom smislu učenike valja poučiti i osposobiti za življenje prema načelima poštivanja različitosti i interkulturalnog razumijevanja“ (Nastavni plan i program za osnovnu školu, 10-11).*
- Interkulturalna kompetencija učitelja

Koncepcija nastave glazbe

- Psihološko načelo
- Kulturno-estetsko načelo
- Jedan sat tjedno (45 min) svih osam razreda
- Otvoreni model
- HNOS i NOK
- Folklorna glazba
- Nastavna područja
- Glazba različitih kultura u nastavi glazbe

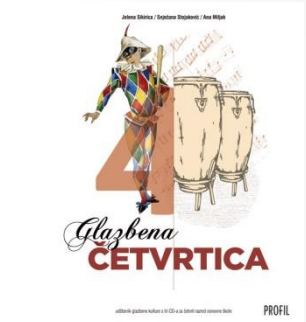
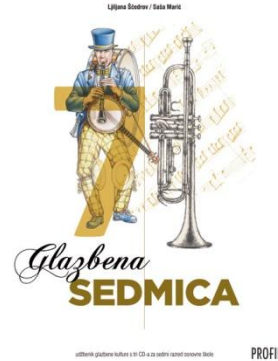
Istraživački dio

- Vrijeme istraživanja: drugi semestar akademske 2016./2017. godine.
- Svrha istraživanja: utvrditi implementaciju interkulturalnih sadržaja u udžbenicima za nastavu Glazbene kulture i moguću potrebu za novom koncepcijom izrade istih.

Postupci i instrumenti istraživanja

- Analiza udžbenika za nastavu Glazbene kulture od četvrtog do osmog razreda

- *Glazbena četvrtica*
- *Glazbena petica*
- *Glazbena šestica*
- *Glazbena sedmica*
- *Glazbena osmica*

Cilj istraživanja

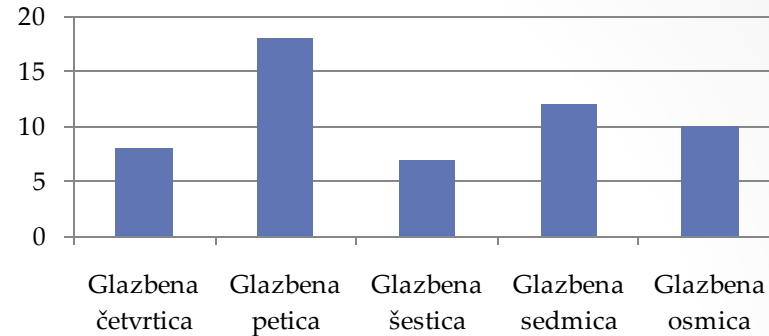
- uvidjeti u kojoj je mjeri glazba različitih kultura zastupljena u nastavnim područjima pjevanja, sviranja i slušanja glazbe u nastavi Glazbene kulture od četvrtog do osmog razreda osnovne škole te ustanoviti omogućuje li sadržaj udžbenika razvoj interkulturalne kompetencije učenika.

Analiza udžbenika

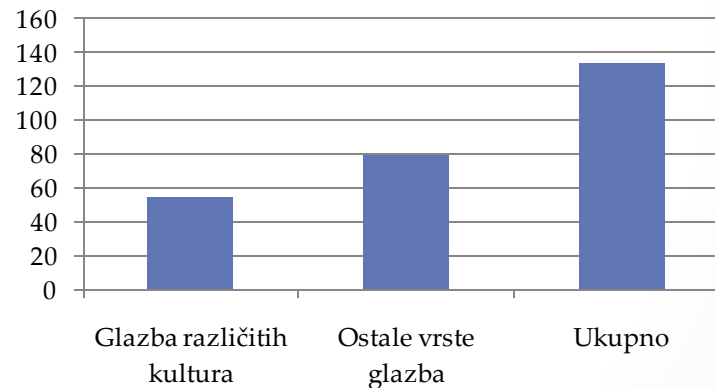
- Udžbenici sadrže primjere predviđene za pjevanje i sviranje
- Udžbenici dolaze sa pripadajućim CD-ima sa primjerima za slušanje glazbe
- „Posebnu pozornost valja posvećivati pjevanju narodne pjesme. To pjevanje mora biti istinito. Nijednu takvu pjesmu ne bismo smjeli otpjevati ako je nismo koliko je god moguće temeljitije etnomuzikološki obradili” (Rojko, 2012:62).
- Zadatci uz pjevanje pjesme su pretežno usmjereni na glazbenu pismenost, malo je zadataka koji potiču kulturno razumijevanje primjera
- Malo primjera glazba različitih kultura predviđenih za slušanje
- *Glazbena šestica* i *Glazbena sedmica* učenicima pružaju ponešto informacija o kulturi obrađenog primjera, dok *Glazbena četvrtica* i *Glazbena osmica* nude vrlo malo takvog sadržaja

Analiza podataka

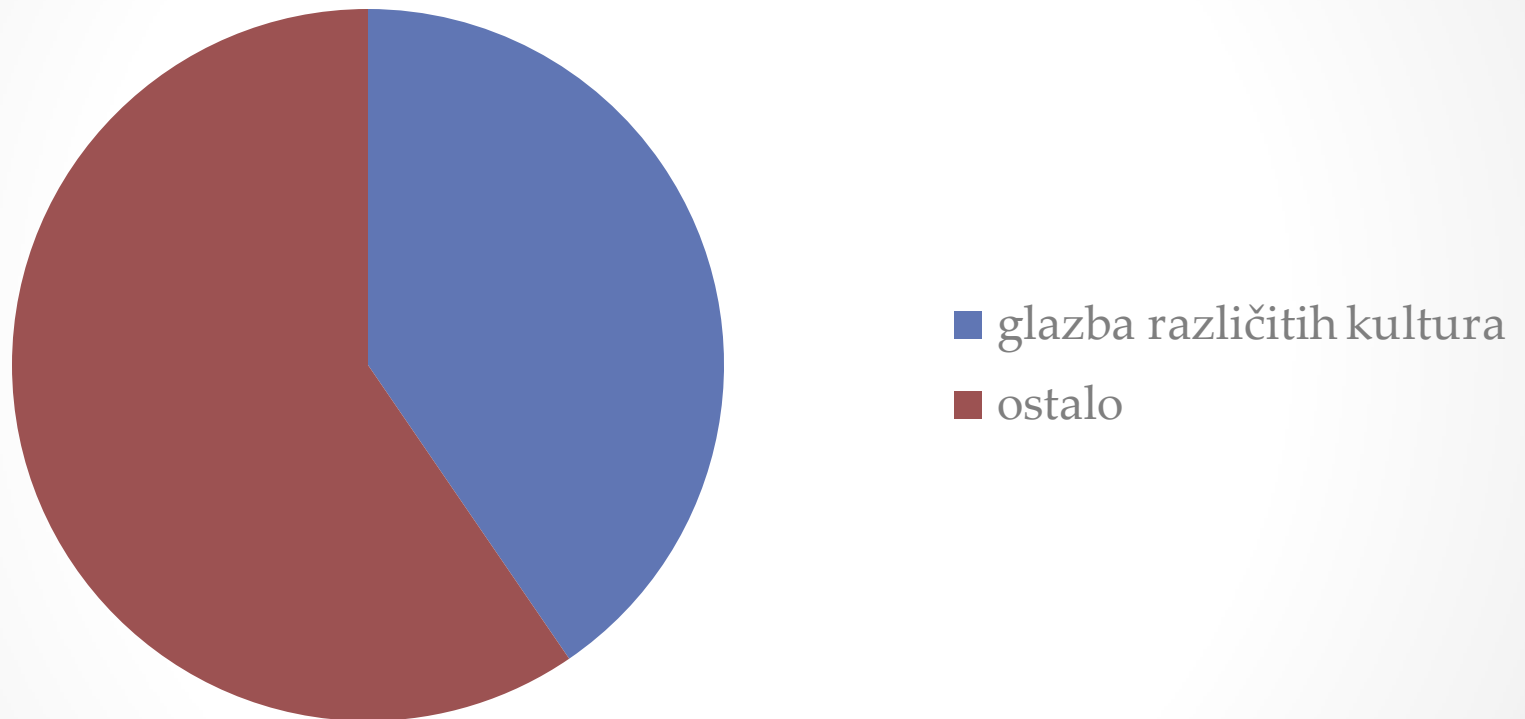
Pjevanje i sviranje glazbe:
Udžbenici sadrže ukupno 55
primjera različitih kultura za
pjevanje i sviranje glazbe:

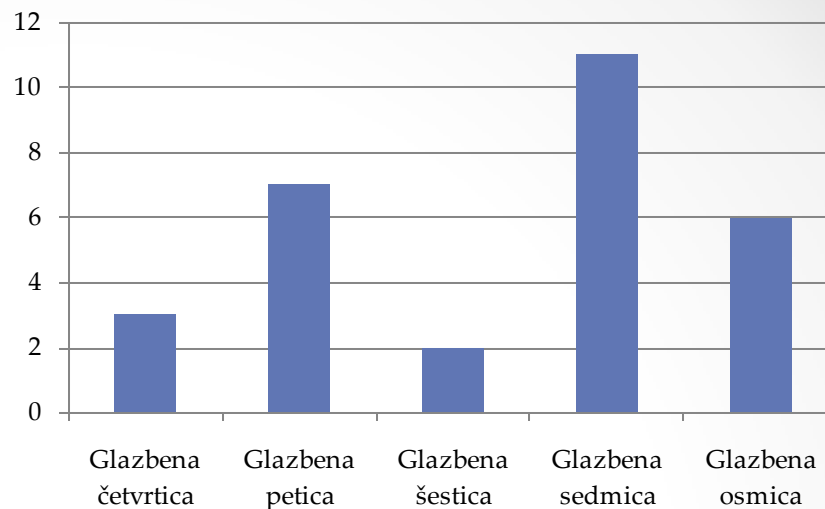
Udžbenici sadrže ukupno
134 primjera za pjevanje i
sviranje glazbe:

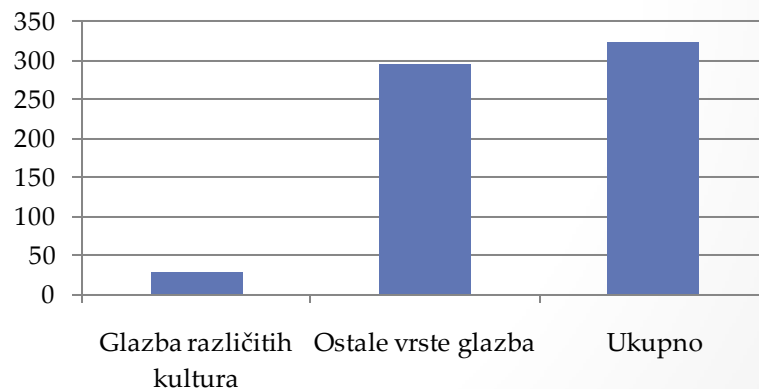
Glazba različitih kultura u nastavnim područjima pjevanja i sviranja

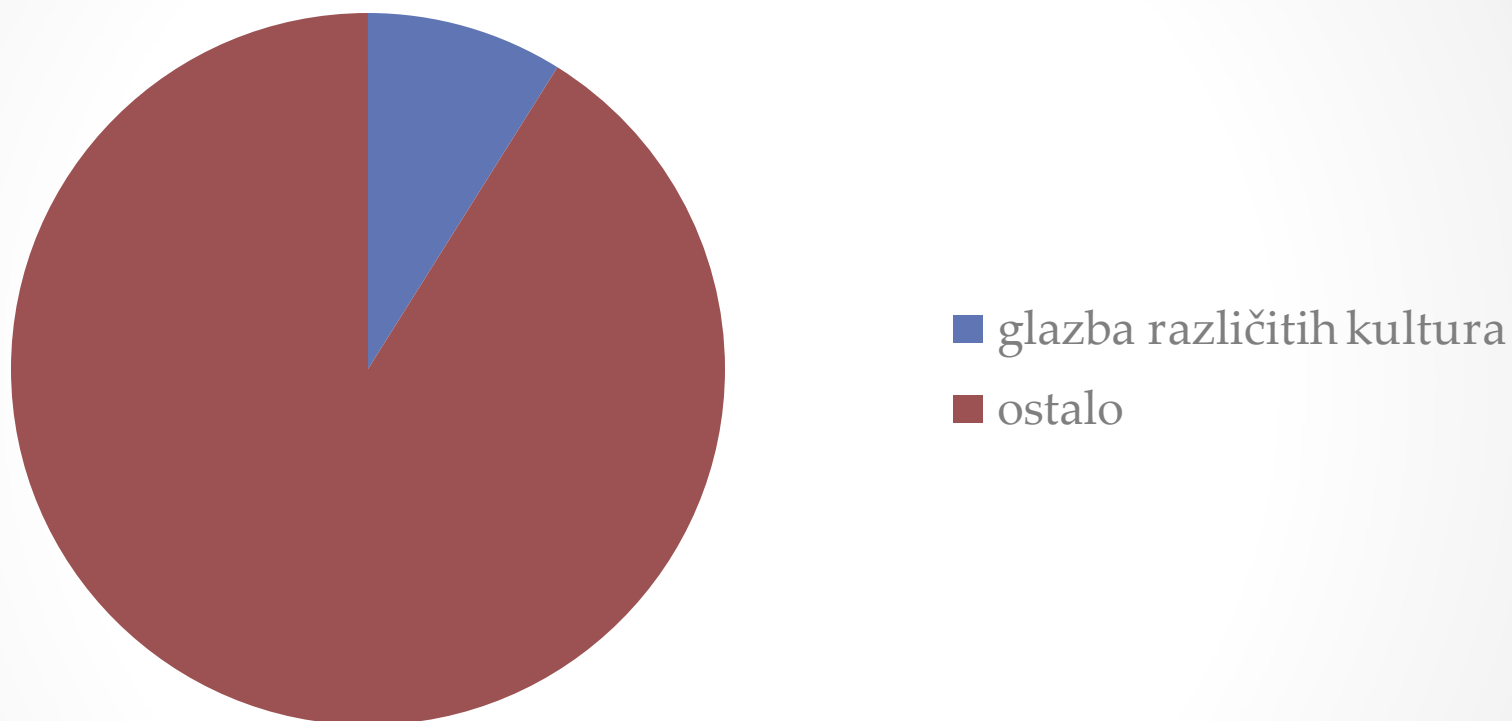
- Slušanje glazbe:
- Udžbenici sadrže 29 primjera različitih kultura za slušanje glazbe

- Udžbenici sadrže ukupno 325 primjera za slušanje glazbe

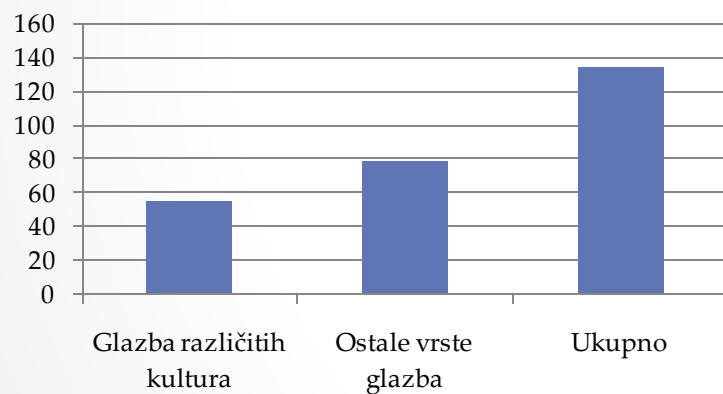

Glazba različitih kultura u nastavnom području slušanja

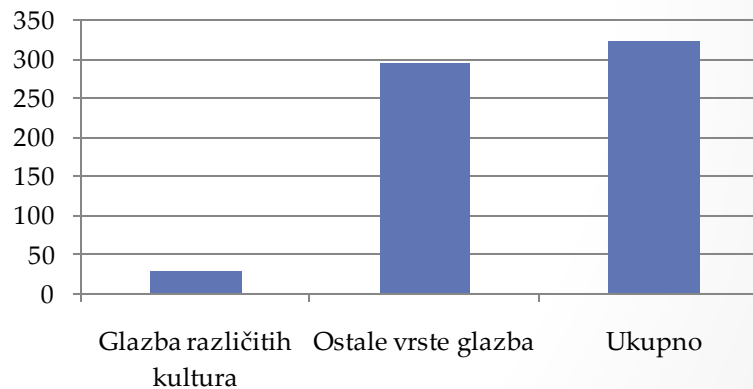

Usporedba područja pjevanja i sviranja sa područjem slušanja:

Područje pjevanja i sviranja

Područje slušanja glazbe

Interpretacija rezultata

- **Istraživačka pitanja:**
- *Koliko primjera različitih glazba svijeta za pjevanje i sviranje sadrže udžbenici Glazbene kulture?*
- *Koliko primjera različitih glazba svijeta za slušanje sadrže udžbenici Glazbene kulture?*
- *Koliko su zastupljeni primjeri različitih glazba svijeta u odnosu na ostale vrste glazbe?*
- *Jesu li primjeri različitih glazba svijeta u udžbeniku etnomuzikološki obrađeni i u kojoj mjeri?*
- *Može li sadržaj udžbenika omogućiti razvoj interkulturalne kompetencije učenika?*

Zaključak

- Zadovoljavajući broj skladba predviđenih za pjevanje i sviranje, no etnomuzikološka obrada istih nije dovoljno zastupljena.
- Premalo podataka o kulturama kojima skladbe pripadaju.
- Nedovoljno primjera različitih kultura za slušanje.
- Učenika treba upoznati s glazbom različitih kultura i aktivnim slušanjem glazbe, ali i razgovorom o tim kulturama.

Literatura

- Bakan, M.B. (2007) *World Music-Traditions and Transformations*. New York: McGraw Hill.
- Bennett, Milton J. (2001). *Intercultural Competence for Global Leadership*. Oregon: The Intercultural Communication Institute.
- Beegle, A. C. (2012). *World Music Resources*, *General Music Today*, 26(1), 48–49.
- Deardorff, D. K. (2011). *Assesing Intercultural Competence*. *New Directions for Institutional Research*, 149, 65-79.
- Deardorff, D.K. (2006). *The Identification and Assesment of Intercultural Competence as a Student Outcome of Internationalization at Institutions of Higher Education in the United States*. *Journal of Studies in International Education*, 10, 241-266.
- Dobrota, S., Kuščević, D. (2009). *Glazbeni identiteti u kontekstu popularne glazbe*, *Godišnjak Titius*, 2(2), 195-206.
- Dobrota, S. Ćurković, R. (2006) *Glazbene preferencije djece mlađe školske dobi*. *Život i škola*, 15-16(1-2), 105-114.
- *Hrvatski nacionalni obrazovni standard (2006)*. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- Ilari, Beatriz (2013). *Singing and cultural understanding: A music education perspective*, *International Journal of Music Education*, 31(2) 202–216.
- *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obrazovno i srednjoškolsko obrazovanje (2010)*. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- *Nastavni plan i program za osnovnu školu (2006)*. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- Rojko, P (2012) *Metodika nastave glazbe. Teorijsko tematski aspekti*. Osijek: Sveučilište J. J. Strossmayera- Pedagoški fakultet u Osijeku.
- Šikirica, J. Marić, S. (2007). *Glazbena šestica*. Udžbenik glazbene kulture s tri CD-a za šesti razred osnovne škole. Zagreb: Profil International.
- Šikirica, J. Miljak, A. (2008). *Glazbena četvrtica*. Udžbenik Glazbene kulture s tri CD-a za četvrti razred osnovne škole. Zagreb: Profil International.
- Spajjić-Vrkaš, V., Kukoč, M., Bašić, S. (2001). *Novo doba ljudskih prava i demokracije u školama*. Centar za mirovne studije/Mreža mladih Hrvatska.
- Sumner, W.G. (1906). Boston: Folkways Ginn and Company.
- Šćedrov, Lj. Marić, S. (2008). *Glazbena petica*. Udžbenik glazbene kulture s dva CD-a za peti razred osnovne škole. Zagreb: Profil International.
- Šćedrov, Lj. Marić, S. (2007). *Glazbena sedmica*. Udžbenik glazbene kulture s tri CD-a za sedmi razred osnovne škole. Zagreb: Profil International.
- Šćedrov, Lj. Marić, S. (2007). *Glazbena osmica*. Udžbenik glazbene kulture s tri CD-a za osmi razred osnovne škole. Zagreb: Profil International.
- Šiljković, Ž. Rajić, V., Bertić, D. (2007). *Izvanastavne i izvanškolske aktivnosti*, *Odgojne znanosti*, 9(2), 113-145.
- Wang, J., Humphreys, J.T. (2009) *Multicultural and popular music content in an American music teacher education program*. *International Journal of Music Education*, 27(1), 19-36.

Hvala na pozornosti!